

Streszczenie

Głównym celem rozprawy doktorskiej pt. „Skuteczność prawa międzynarodowego w porządku prawnym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej” było zbadanie wpływu prawa międzynarodowego w wewnętrzny porządek prawny PRL i ocena rozwiązań z perspektywy obecnie obowiązującej ustawy zasadniczej. Celami pobocznymi było ukazanie wpływu dorobku doktryny prawa międzynarodowego okresu PRL na ukształtowanie się współczesnych norm konstytucyjnych a także wykazanie wpływu działań politycznych na skuteczność prawa międzynarodowego w prawie wewnętrznym PRL. Przyjęty współcześnie pogląd, iż w PRL umowy międzynarodowe obowiązywały *ex proprio vigore* w prawie wewnętrznym, wymagał głębszej analizy w ujęciu doktrynalnym oraz interdyscyplinarnym, stąd autor zdecydował się na podjęcie tej tematyki.

W ramach dysertacji autor zdecydował się na wybór następujących metod badawczych: dogmatycznej, prawno-porównawczej w ujęciu historycznym i geograficznym analizy orzecznictwa sądowego oraz metody statystycznej. Analiza orzecznictwa sądowego składała się jako idealne dopełnienie każdej z wymienionych metod, jak również posłużyła do poszerzenia analizowanych wcześniej zagadnień o charakterze teoretycznym.

W pierwszej części rozprawy autor zdecydował się na zastosowanie metody dogmatycznej by w dalszych jej częściach poprzez odpowiednie zastosowanie metody historyczno-prawnej, analitycznej i ilościowej zestawić analizowane zagadnienia w celu wyciągnięcia wniosków i odpowiedzi na pytania badawcze. W końcowej części została użyta metoda komparatystyczna by potwierdzić wyciągnięte wcześniej, w oparciu o wskazane metody, wnioski. W dysertacji podsumowano również wyniki przeprowadzonych dotychczas badań, dokonano porównania kwestii problemowych podnoszonych przez doktrynę oraz praktykę wymiaru sprawiedliwości.

Celom badawczym podporządkowana jest struktura rozprawy. Składa się ona ze wstępu, czterech rozdziałów i zakończenia. W rozdziale pierwszym w oparciu o gruntowny przegląd literatury został wprowadzony wybrany aparat pojęciowy dotyczący zagadnienia relacji prawa międzynarodowego do prawa wewnętrznego w odniesieniu do tematu dysertacji. Omówiono w nim podstawowe teorie opisujące

relacje między dwoma porządkami prawnymi: wewnętrznym jak i międzynarodowym. Omówiono również sposoby włączania normy międzynarodowej do porządku krajowego. W rozdziale drugim przedstawiony został zarys międzynarodowego położenia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej po II wojnie światowej jak również tło historyczne najważniejszych wydarzeń tego okresu. W kolejnych częściach rozdziału omówiono zasady ustrojowe i konstytucje obowiązujące po 1944 roku, co było zabiegiem niezbędnym do wyprowadzenia wniosków, na podstawie zdarzeń opartych o wydarzenia historyczne. W rozdziale trzecim autor skupił się na wyodrębnieniu warstwy teoretycznej opartej na analizie zapisów konstytucyjnych jak również praktycznej poprzez badanie orzecznictwa. Rozdział rozpoczyna się od omówienia zagadnienia skuteczności prawa międzynarodowego oraz dziedzictwa traktatowego II RP w kontekście sukcesji zobowiązań międzynarodowych. Rozdział kończy się analizą okresu transformacji prawa. W ostatnim czwartym rozdziale autor zestawiał propozycje poglądów doktryny okresu PRL z obecnie obowiązującymi mechanizmami obowiązywania prawa międzynarodowego w RP przyjętymi na gruncie konstytucji z 1997 roku, pokazując tym samym ewolucję jaka dokonała się w omawianej materii oraz niewielką skuteczność działania mechanizmu *ex proprio vigore*. W zakończeniu pracy dokonano końcowej analizy tematu w kontekście podjętych tez badawczych wraz ze sformułowaniem konkluzji *de lege lata* oraz rozwiązań *ex ante*. Do pracy dołączona jest w formie aneksu niepublikowana uchwała Rady Państwa i Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 1968 r. w sprawie zawierania i wypowiedzania umów międzynarodowych. Tekst został udostępniony autorowi w Departamencie Prawno – Traktatowym Ministerstwa Spraw Zagranicznych.